

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 15587/2024
28.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића председника већа, Јасмине Симовић и Радославе Мађаров чланова већа, у парници тужиоца „Italian Petrol“ д.о.о. Лепосавско Поље, Лепосавић, чији су пуномоћници Ненад Антић и Слободан Момчиловић адвокати из ..., против тужене Републике Србије - Министарство унутрашњих послова, ПУ у Врању, ПС Владичин Хан, Министарство правде, Виши суд у Врању, Основни суд у Сурдулици – Судска јединица у Владичином Хану, Министарство правде, Основно јавно тужилаштво у Владичином Хану и Више јавно тужилаштво у Врању, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Лесковцу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 5028/2023 од 06.03.2024. године, у седници одржаној дана 28.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 5028/2023 од 06.03.2024. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Врању П 80/20 од 10.10.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезу тужени Република Србија - Министарство унутрашњих послова, ПУ у Врању, ПС Владичин Хан, Република Србија - Министарство правде, Виши суд у Врању, Основни суд у Сурдулици – Судска јединица Владичин Хан и Република Србија - Министарство правде, Основно јавно тужилаштво у Владичином Хану и Више јавно тужилаштво у Врању да солидарно надокнаде тужиоцу штету у виду изгубљене добити за период од 22.10.2015. године до 30.07.2019. године у износу од 6.000.000,00 динара са законском затезном каматом од 26.05.2020. године као дана подношења тужбе, па до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженима исплати на име трошкова парничног поступка 532.125,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 5028/2023 од 06.03.2024. године одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Врању П 80/20 од 10.10.2023. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију на основу члана 403. Закона о парничном поступку, због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11...10/23) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је власник аутобуса марке „Mercedes Benz 303“, које возило је дана 22.10.2015. године привремено одузето од стране ПУ у Владичином Хану, због сумње да је возач аутобуса АА извршио кривично дело недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи из члана 350. став 3. у вези става 2. у вези става 33. КЗ. Против возача аутобуса и других лица водио се кривични поступак пред Вишим судом у Врању у предмету К 56/17, по оптужници ОЈТ у Владичином Хану Кт.бр.519/15 од 04.07.2016. године. Кривични поступак против АА обустављен је решењем Вишег суда у Врању К 56/17 од 08.02.2019. године, због одустанка Вишег јавног тужиоца у Врању од оптужнице. Дана 12.06.2019. године Виши суд у Врању донео је решење К 56/17 којим се АА враћају привремено одузети предмети по потврди ПУ Владичин Хан КУ бр. 1195/15 од 22.10.2015. године, поред осталог и аутобус марке „Mercedes Benz 303“ и два кључа од аутобуса. Записник о примопредаји одузетих ствари АА сачинио је дана 30.07.2019. године Основни суд у Сурдулици, Судска јединица у Владичином Хану у предмету К. 260/16.

Тужилац тужбом потражује накнаду штете због изгубљене добити за период од 22.10.2015. године до 30.07.2019. године. Вештак машинске струке утврдио је техничке карактеристике предметног аутобуса и новонабавну вредност аутобуса сличних карактеристика, те да цена аутодана за ову категорију аутобуса износи 16.000,00 динара. Вештаци финансијске струке који су обавили вештачење у овом предмету, изјаснили су се да на основу документације коју је тужилац доставио и података које је дао вештак машинске струке, није могуће обрачунати висину изгубљене добити тужиоца.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања и одредби чланова 172, 185. и 189. Закона о облигационим односима, првостепени суд је закључио да тужилац није доказао да је претрпео штету у виду измакле добити, па је применом правила о терету доказивања из члана 231. Закона о парничном поступку, одбио тужбени захтев тужиоца.

Другостепени суд је имао у виду и одредбе члана 87. и 350. Кривичног законика и члана 147. Законика о кривичном поступку, налазећи да у конкретном случају нема неправилног или незаконитог поступања органа тужене, па ни одговорности тужене у смислу члана 172. став 1. Закона о облигационим односима. Чињеница да је решењем К 56/17 Вишег јавног тужиоца у Врању обустављен кривични поступак, између осталог и према АА, возачу привремено одузетог аутобуса, по оцени другостепеног суда није од утицаја на постојање одговорности тужене у смислу члана 172. Закона о

облигационим односима, јер је привремено одузимање предмета мера обезбеђења спровођења кривичног поступка. Приликом привременог одузимања предмета још увек се не зна и не може се знати да ли су се остварили сви елементи бића кривичног дела и да ли постоји кривична одговорност осумњиченог. Против АА била је поднета кривична пријава за кривично дело за које је одредбом члана 350. став 5. Кривичног законика прописано обавезно одузимање средстава намењених или употребљених за извршење дела, па су службена лица државног органа поступала у складу са одредбом члана 147. Законика о кривичном поступку и привремено одузели предмет који се по Кривичном законiku мора одузети. Због тога нема одговорности тужене за накнаду штете тужиоцу у виду изгубљене добити због некоришћења аутобуса у периоду од привременог одузимања до враћања.

По оцени Врховног суда, код утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно одбили тужбени захтев тужиоца, па су неосновани ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права.

Свако има право на накнаду материјалне или нематеријалне штете коју му незаконитим или неправилним радом проузрокује државни орган, ималац јавног овлашћења, орган аутономне покрајине или орган јединице локалне самоуправе, по члану 35. став 2. Устава Републике Србије. Према одредби члана 172. став 1. Закона о облигационим односима, правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. Сходно одредби члана 172. Закона о облигационим односима, произилази да је држава Република Србија одговорна за накнаду штете проузроковане трећем лицу од стране њеног органа у вршењу или у вези са вршењем својих функција, при чему је услов за ову одговорност незаконит или неправилан рад органа тог правног лица, односно Републике Србије. Незаконит рад постоји ако службено лице, односно орган поступка, поступи супротно закону, другом пропису или општем акту, односно када пропусти да поменуте акте примени, док неправилан рад представља блажи вид пропуста и манифестује се у чињењу или нечињењу које је противно уобичајеном или прописаном начину обављања послова, а последица свега тога је настанак штете по неко лице. Незаконит или неправилан рад државних органа је чињеница која се утврђује у сваком конкретном случају, те да би постојала одговорност државе због незаконитог или неправилног рада њеног органа, потребно је утврдити најпре да постоји штета, да та штета проистиче из рада државног органа у вршењу његових функција, да је рад тог органа био незаконит или неправилан и коначно, да постоји узрочно-последична веза између штете и рада органа државе.

Правилан је закључак другостепеног суда да у конкретном случају нема услова за накнаду штете због неправилног или незаконитог рада органа тужене у смислу члана 172. став 1. Закона о облигационим односима. У складу са начелом законитости кривичног гоњења, јавни тужилац је дужан да предузме кривично гоњење када постоје основи сумње да је учињено кривично дело, па стога покретање и вођење кривичног поступка само по себи не представља основ одговорности тужене. Вођење кривичног поступка само по себи не представља ни неправилан ни незаконит рад органа тужене, јер се ради о употреби легалне процедуре против могућих учинилаца кривичних дела који су током поступка заштићени претпоставком невиности. Привремено одузимање предметног аутобуса одређено је применом одредбе члана 350.

став 5. Кривичног законика, као обавезна мера одузимања средстава намењених или употребљених за извршење дела које је у том тренутку стављено у сумњу возачу аутобуса против кога је поднета кривична пријава, па су службена лица државног органа поступала у складу са одредбом члана 147. Законика о кривичном поступку, и привремено одузела предмет који се по Кривичном законiku морао одузети, због чега нема неправилног или незаконитог рада државног органа приликом доношења одлуке да се привремено одузме предметни аутобус. Чак и када се кривични поступак заврши доношењем ослобађајуће пресуде или као у конкретном случају доношењем решења о обустављању поступка, нема законских услова за накнаду штете због вођења кривичног поступка, осим у случају да се докажу конкретни пропусти органа тужене, односно противправно поступање, што тужилац у овој парници није доказао.

Из наведених разлога, Врховни суд је, на основу члана 415. став 1. Закона о парничном поступку, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић